

mrzlica, vnetje maternice in vimena, da marsikatera žival pogine ali se tako pokvari, da ni ne za mleko pa ne za pleme.

Teletu se pusti prvo mleko od krave, ki je rumenkasto, gosto in žarko in se sploh mlezva imenuje. Ima v sebi to lastnost, da napravi teletu mehko čiščenje, da odpravi iz čreves te-lečjo smolo in zabrani torej, da ta v živali vreti ali gnjiti ne začne. Da tedaj mlado tele prav vzrejamo, privoščiti mu moramo prve štiri tedne mleko od matere. V to svrbo puščamo tele k kravi, da samo sesa, ali pa je z mlekom napajamo iz posode, latvice ali vedrice. V prvem slučaju dajemo teletu na prosto, da zahaja k materi in sesa kolikor hoče. To je se vé precej lahka reč, pa ima to sitnobo, da ni reda: kajti enkrat se tele preveč nasesa in pogreša potem dalje časa hrano in pijačo, drugič pa zopet nič ne sesa in mleko potem kravo tišči, ako je do čista ne izmolkemo. V drugem slučaju pa tele blizu matere za vrstico privežejo in ob določenih urah sesat spustijo. Sprva puščajo tele po šestkrat na dan k materi sesat, v drugem in tretjem tednu samo po štirikrat in štrtem samo trikrat. Zaostalo mleko se čisto pomolze ali podoji. Tukaj je se vé pravi red, vendar dela in truda je veliko. Zato svetujejo drugi, naj teleta namolzeno mleko in latvice pijejo. Pri tem ravnanju spravijo tele hitro, ko je od krave bilo do čista oblizano, proč od nje, najbolj v drug hlev, da ne pride več z materjo v dotiko in se popolnem odstavi. Mleko nadojeno se vlije v latvico. Strežaj pokaže teletu prst iz mleka, tele misli da je prst kravji sesek in začne sesati ter kmalu okusi mleko in se tako precej navadi piti. Vsaki teden se daje na ta način teletu popiti prvi teden dva do tri litre na den in potem vsaki teden do štrtega eden liter več.

(Konec prihodnjic.)

Gruške povrtnice.

III. Te so žlahtne gruševе sorte, ki večidel le v zavetnih legah, v krepki, globokoprstni in obdelani zemlji prospevajo in se v visoka pa tudi pritlična debla vzrediti dajo. So večidel gruške namiznice prve vrste.

1. Gruška Bergamaščanka. (Winterbergamotte.) Ima okoli 30 raznih imen. Sad je debel, podolgovat, zelen. Meso je topljivo, zelo okusno in dišavno. Trgati se ne sme rano. Trpi do decembra in januarja. Je izvrsten zimski sad prve vrste. Drevo raste piramidi podobno, je rodovitno, doseže srednjo velikost, zahteva pa dobro in obdelano zemljo in zavetno stališče, drugače postaja sad marogast in okamnel.

2. Gruška žolta Rimljanka. (Rö-mische Winterbirne.) Razločuje se od prejšnje zelene le po žoltem in debelejšem sadu. Trpi

do decembra in januarja. Je izvrstna namizna gruška, ki je od zelene bolj obrajtana.

3. Gruška prižasta dinjka. (Melonenbirne.) Razločuje se od zelene po žoltilh prižah, ki se po dolgem sadu in po perji vlečejo. Sad je prežlahtnega okusa in dobrote, kakoršne je prejšnja sorta, trpi do novega leta. Izvrstno pritlično ne visoko drevo. Drevo ne vzraste preveč visoko in je, če vse v sadji, prava krasota na vrtu.

4. Gruška zelena maslenka. (Winterbutterbirne.) Ima celo kopo raznih imen. Razločuje se od zelene Bergamaščanke po belkasto-zelenem sadu, ki pa ni ravno preveč dišavnega okusa. Ima razraščene narazen štrleče veje. Vendar pa je prav dobra zimska gruška z maslovitim mesom prve vrste. Trpi do decembra. Drevo je srednje velikosti, obilno rodi in je bolj za sadovnjake, kakor pa na polje primerna. (Konec prih.)

Sejmi. 16. marcija: Zdole, 17. marcija: Hollenegg, Lemberg, Cmerek, Rečica, Terbovlje, Podčetrtek.

Dopisi.

Iz Lembaha. (Vesela svečanost) se je v nedeljo dne 1. sušca t. l. vršila. Obče spoštovani g. Franc Robič, posestnik in župan v Lembahu, je s svojo blago ženo dne 23. febr. zlato poroko obhajal. Ob tej priložnosti so svitli cesar njemu zaradi raznih njegovih zaslug srebrni križec s krono milostljivo podelili. Preblagi njegovi otroci in prijatelji so pa želeli in prosili, da se naj ta svečanost javno in slovesno obhaja. In tako se je tudi zgodilo. Gg. učitelji so šolarje v petji pridno vadili in šolsko poslopje primerno okinčali. Po službi božji je veliko častilcev v Lembahu ostalo in se te redke svečanosti udeležilo. Ob 10. uri se pripelje gospod c. kr. okrajni glavar baron Hein, ki je v svoji celi paradni obleki v šolo stopil in zasluge g. Franca Robič-a lepo razlagal v nemškem in slovenskem jeziku in sicer v slovenskem tako izvrstno, da smo se čudili in nas je močno razveselilo. Po govoru je glavar v imenu svitliga cesarja g. Robiču križec na prsa pripnel. Odlikovani gospod se v kratkih milih besedah zahvali za čast in prosi glavarja, ponižno zahvalo naznaniti svitlemu cesarju. Nadučitelj g. Rošker se v imenu srenjskega odbora okrajnemu glavarju zahvali, ki je odlikovanca svitlemu cesarju priporočil. Pred in po govorih so otroci primerne pesme prav lepo peli, ki so potem od odlikovanega gospoda piti in jesti dobili. Pri skupnem obedi je g. Franc Robič v svoji ponižnosti večkrat omenil, da ni zaslužil tolike časti. Toda dobro vemo, da je vsakako vreden najvišjega odlikovanja in naj se

ga s svojo blago ženo veseli in raduje prav mnogo let!

Od Svičine. Dne 8. t. m. smo hladni zemlji izročili nježno truplo še ne celo 16letne deklice Zališe Bračkove; bila je pokojna zaradi lepega vedenja in priljudnega obnašanja v obče znana in priljubljena, kar je njeni skoro velikanski pogreb zadostno pričal; nad tisoč ljudstva jo je k zadnjemu počitku spremljalo, milo slovo so domači pevci na njeni gomili zapeli. Pokojna je močno in precej dolgotrajno bolezen prebila in je revica brez previdenja umrla, ker nek Štefič, kijo je vračil, menda ni nevarnosti bolezni poznal, ali pa do zadnjega prekrival, da ni bilo moči o pravem času po duhovnika poslati. Štefič je baje nekdaš se v Gradci zdravilstva učil, toda skušenj ni napravil; vkljub temu tukaj okoli vrači in mazari, dasiravno do tega pravice nima; nekterekrti mu je bolenik brez spovedi umrl. On obiskuje ne le bolenike, ampak tudi zdrave ljudi, kateri kaj vina imajo, ker je dobro izurjen pivec. Pri takih priložnostih rad ljudi nagovarja zoper duhovnike, pobira udov za nemški šulverein in liberalni bauernverein, kterege „manšeter“ je on. Ravno sedaj rogovili zoper tukajšnjo cerkveno vbožnico, ter občane nagovarja, naj tirjajo, da se vbožnica cerkvi odvzame in občinam da. Misli Štefič kedaj občinam na skledo priti? Poprej je tukaj blag mir vladal, a sedaj, odkar je Štefič semkaj prišel, je vse nekako razdraženo, da ljudje sami ne vedo prav — zakaj? Tukajšnje zdravniške razmere so sila žalostne. Kdor noče Štefiča, more pa brez zdravniške pomoči ozdraviti ali umreti; ljudje so v obče vbogi ter si daljenega zdravnika oskrbeti ne morejo; veliko jih tukaj vsako leto umerje v najboljših letih, ki bi se morda bili še smrti rešili, ako bi o pravem času pomoč blizu bila. Čudno res je, da dotični gospodje v Mariboru nič ne vejo o naših zdravniških nepravilnostih!

Od Dravinje. (Slovenska posojilnica) v Makolah razvija se prav ugodno. Koncem februarja dopolnila je pet mesecev svojega poslovanja, ter šteje sedaj ravno stotino družvenikov s 135 uplačanimi deleži. Posojil dala je 99 zadružljanom 9681 fl., hranilnih vlog sprejela 5748 fl., vseh prejemkov imela 12975 fl. 22 kr., a izdatkov 11917 fl. 28 kr., torej vsega prometa 24892 fl. 50 kr. Nasprotniki nemčurji sila lajajo in lažejo ter ljudstvo plašijo in strašijo, toda vse to nas prav malo moti; pol leta še, pa bodo vsi obmolknili, ko se bojo prepričali, da je vendarle popolna resnica, kar se jim je dozdevalo celo nemogoča stvar! Trdna volja in pa neupogljiv pogum, ki se ovir, težav, dela in skrbij za vsestranski napredek milega slovenskega naroda ne boji, to so žlahne reči, ki veliko premorejo. Bog nam daj srečo, naši ljubi prijatelji in sosede pa svojo pomoč!

Iz Celjske okolice. Pisma celjskega magistrata kažejo, da so leta 1809 Francozi pod poveljstvom generalov Makdonalda in Marmonta v Celji samem, posebno pa po vaseh okolo mesta silno plenili in da so škode napravili: v Gaberjah 4676 fl. 6 kr., na Spodnji Hudinji 2106 fl. 10 kr., Gornji Hudinji 2483 fl. Lavi 2319 fl. 30 kr., Ložnici 1920 fl., Babnem 1274 fl., Medlogu 621 fl., Ostrožnem 517 fl., Bregu 1095 fl. 15 kr., Šmiklavški okolici 550 fl. 48 kr., Lisah 718 fl., za Gradom 1748 fl., v Zavodni 4052 fl. 42 kr. vkup 24.081 fl. 31 kr. Ta iznesek bo najbrže razumljen v bankovcetejnih. Ako še tota francoska škoda ni povrnena, česar pisec teh vrstic ne ve, tedaj bi celjska okolica imela zdaj iz deželne kase v Gradci za imenovane škode dobiti 2408 fl. 13 kr. zdajnih denarjev, ker se vračuje za 100 fl. v bankovcetejnih 10 fl. avstrijske veljave. Posestniki v celjski okolici naj poiščejo pisma, iz katerih se vidi, da so kaj dajali Francozom. Ako kateri ima kak izkaz, da so njegovi predniki kaj doplačevali k narodnemu posejilu (National-, Zwangsanlehen), tedaj naj pa to naprej spravi. To so tako imenovani „Kassenscheini“. Za vse to se je treba zgledati do konca junija 1885. — Radovedni smo, kako bo mogočni zastop občine celjske okolice svoje občane v tota reči podpiral.

Iz Ptuj. (Novo društvo „Pozor“.) Drugega t. m. ustanovili smo si tu katoliško slov. politično društvo „Pozor“. Slovenci imamo za naše malo število primerno dosti društev in se ni čuditi, ako slabo vspevajo. Moram tedaj povedati, zakaj smo si ustanovili „Pozor“. Kakor je znano, se „Čitalnico“ ne smejo s politiko pečati, da njim je to po pravilih zabranjeno. Ako bi se tedaj tudi tam kdo spozabil in se kot čitalničar podal na politično polje, bi nam čitalnico kar zaprli, društvo razgnali in zgubili bi vse imetje, tedaj tudi „Narodni dom.“ To bi se tem hitreje in tem gotoveje zgodilo, ker so nam nekteri gospodje jako naklonjeni, kedar nam morejo škodovati. Imen mi ni treba navajati, ker njih vsak izmed nas dobro pozna, posebno od one dobe, ko smo prosili za podelitev koncesije in se ti gospodje niso niti golih lažij izogibali. Poštenost in značaj pač niso lastnosti vsakterega!

Čitalnico moramo tudi zaradi nje starosti čuvati in zaradi važnosti, katero ima za ves ptujski okraj. Na drugi strani pa se moramo vendar s politiko pečati, ker bi ta posel naši nasprotniki za nas slabo oskrbovali, kakor nas skušnja uči. Vrh tega se nam bode za bodočo državno zbornsko volitev in druge poznejše pripravljati, sem ter tja treba je skleniti kako resolucijo, odposlati kako peticijo, — ker sicer gospodje mislijo, da smo z vsem zadovoljni, kar nam vržejo, ali da tudi tega ne tirjamo,

kar nam gre, česa pa nam ne dajo, itd. Mi tedaj nismo društvo ustanovili, da cepimo moči, da zaviramo delovanje „Slovenskega društva v Mariboru“, ampak da imamo sredstvo, s kojim se moremo postavnim potem boriti in potegovati za naše državljanske pravice vsaki čas in povsodi tam, kjer njim nevarnost preti, kjer nam njih naravnost odrekajo ali njih skrunijo. Zatorej ima društvo pravico zborovati v Ptui in izven Ptuja in bode za časa volitev v Mariborskim lahko delo si delilo. Društvo ima sledeči odbor: g. dr. Jak. Ploj, predsednik, g. dr. Franc Jurtela, podpredsed., g. dr. Jož. Čuček, blagajnik, g. Jož. Jerman, dr. Vekoslav Herman, Miha Brenčič in župnik Jak. Trstenjak odborniki. Vsak društvenik plačuje mesečnine 10 kr., ki pa se more na prošnjo ali vsled posebnih razlogov znižati ali celo odpustiti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf je obiskal staroslavni Damask v Siriji, se vrnil v Bairut, prepeljal v Ciper, od tod v Makri in naposled h Grkom v Atene. Greški listi priporočajo zvezo z Avstrijo proti Srbom in Bolgarom na Balkanskem polotoku. — Zbor avstrijskih škofov na Dunaji je dokončan; kakšnih uspehov bo imel, to sedaj ni jasno. — Napadi nemških liberalcev v državnem zboru so na ministre, konservativne in slovenske poslance tako surovi in blatni, da vendar vsak pošten domoljub sprevideti mora: te svojadi ni mogoče pustiti h krmilu, ona hoče ali brezobzirno v Avstriji vse strahovati in teptati ali jo raztrgati. Lažljivo jamra, da Nemci silno trpijo, zvijačno trdeč, da razven liberalcev drugih Nemcev ni. Toda nemški konservativci Kathrein in Greuter so jim krinko z lica potegnoli rekoč, da liberalci niso edini in pravi zastopniki avstrijskih Nemcev, dalje da je treba v Avstriji složnosti in pravičnosti do vseh narodov, torej tudi slovanskih. „Vi liberalci, djal je, pozdravljate nesrečo Avstrije pred Kraljevim Gradcem, kder so Prajzi nas premagali, kot začetek svojemu strahovanju Avstrije, jaz in moji nemški tovarši to grajamo, mi hočemo neodvisno Avstrijo, kder bo svoboda in pravica se priznavala vsem narodom“. Govor naredil je velikansk utis; naši poslanci, česki in poljski in se vé v prvi vrsti nemško-konservativni so mu čestitali! Ministerstvo je predložilo črtež nove colninske ali carinske postave, da se colnina proti Nemčiji in Franciji znatno povzviša, ker ste ti dve državi sklenole colnino povekšati našemu zrnju, moki, lesu itd. kar bi nam 109 milijonov škode naredilo vsako leto. — Profesor dr. Müller je postal naslednik Linškemu škofu Rudigierju, čeravno je liberalni

minister Konrad baje nasprotoval. Novi škof je trdno konservativen in značajan, pobožen in učen mož. — V Istriji so Italijani Hrovate naščuvali zoper Hrovate v Kastavi, kakor slov. bistrski nemčurji lani Pohorce. Grdo razsajajo tam Hrovati soper sam sebe. — Vogerski državni zbor je sklenol železnico zgraditi od Barča v Požego. — Skupno ministerstvo pa tirja stavljenje železnice v Bosni od Doboja nad Tuzlo do Semin-Hana.

Vnanje države. Italijani so malo splašeni zaradi tega, da so Turkom pograbili nekaj mest ob Rudečem morji, ker razven Angležev jim tega nihče ne privošč. Sicer so pa strašno zadolženi, državni dolg znaša 12000 milijonov lir, čeravno so vse cerkveno premoženje vzeli. — Francozi so Kitajce zopet pretepli in se polastili mesta Tujen-Kvangu, ki velja kot vrata v Kitajsko. — Bismark je svojega sina poslal v London in sedaj pravijo, da so se Angleži in Nemci porazumeli. Nemci prajzovski štejejo 6 milijonov nenemških ljudi, te strašno tlačijo in ponemčujejo; najhuje se godi ubogim Poljakom. — Rusi obhajajo za-se dne 6. aprila tisočletnico Metodovo ter ne pridejo v Velehrad. Proti Heratu v Afganistanu bližajo se ruski vojaki čedalje bolj. Angleži so vsled tega hudo iznemirjeni in zbirajo 70000 mož in 60 kanonov v Afganistanu. — Vendar pred svetom delajo se Rusi in Angleži, kakor da jim ni za krvave prepire. Pred Mahdijem pomaknili so se Angleži res nže v Dongalo, vendar le bolj zaradi sedanje silne vročine, do jeseni hočejo železnico potegniti od Suakima naprej in potem 12000 vojakov proti Mahdiju poslati, da ga uničijo. Od juga bi imeli od Masove nad Kasalo pritisniti Italijani. — Irci so sklenoli Mahdiju iz Amerike doposlati več tisoč dobro orožanih mož v pomoč zoper Angleže. — Rumunskim katoličanom je umrl na Dunaji velezaslužni nadškof Paoli, ki je stoloval v Bukareštu. — Serbi nagibajo se čedalje bolj na rusko stran želeč pograbit i Macedonijo, katero si tudi Bolgari svojijo. — Sin serbskega prvega osvoboditelja, Črnega Jurija, knez Aleksander umira v prognanstvu v Temesvaru; vsi trije njegovi sini prihiteli so k njemu. Mož je 79 let star. — Črnogorski knez dela velike priprave, da vsprejme dostojno visoka gosta cesarjeviča Rudolfa in nadvojvodinjo Štefanijo, ki prideta kmalu v Cetinje.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Metod, apostol Slovanov.

VI. Moravska bila je še toliko krepka, da je vsiljeni nemški jarem mogla otresti. L. 871. vzdigne se ves narod proti Nemcem. Vodi ga Svoimir, iz kraljevske rodbine. Prisiljen od